

אהרן בונדי: הזנת בעלי חיים*

דוד דרורי

שיטתי, הבוקר או מגדל העופות המשכיל, הרופא הווטרינרי המתעניין בהזנה, ורבים אחרים יעיינו בספר כזה רק מעת לעת להבהרת מושגים וכקריש קפיצה לספרות מפורטת יותר. כדי למלא תפקיד זה ביעילות על הספר להכיל מפתח עניינים וביבליוגרפיה טובים. עלי לומר בסיפוק שהעמדותי את מפתח העניינים במבחן ומצאתי שהוא מתפקד כראוי. אשר לביבליוגרפיה היא מצויינת: בניגוד לספרים רבים אחרים המסתפקים באיזכור ספרות מקורית בלבד, הביא לנו בונדי גם ספרות מקורית וגם רשימה ארוכה של סקירות טובות ושל ספרי מתחריו. זה מעשה נועז וחיוני; הוא יחסוך עבודה רבה לקוראים רבים.

חסרונות הספר שוליים: יש מספר שגיאות במלים המאוייטות באנגלית בלי שהדבר יפגום בתוכן, והציורים המלווים את תופעות החסר של מינרלים וויטמינים היו צריכים להיבחר ביתר קפדנות. מלבד זאת צורת הספר נאה; הנייר והדפוס הם באיכות טובה. אין ספק שזוהי מציאה ונעזר בה במשך שנים רבות.

לפני שנים אחדות נודע לנו שספרו של פרופסור בונדי עומד לצאת לאור. ציפינו לו בחוסר סבלנות מפני שכל ספר אחר הבא בחשבון לשימוש בהוראת ההזנה ברמה על תיכונית נכתב לפני למעלה מעשרים שנה. עתה יצא הספר לאור והוא מהווה הפתעה נעימה.

הספר כולל 29 פרקים בחמישה חלקים: א. תפקידי המזון בגוף; ב. הכימיה של חילוף החומרים; ג. נצילות המזון והערכת המספוא; ד. הצרכים התזונתיים של בעלי החיים; ו.ה. חומרי המספוא. הספר מבוסס על הרצאות המחבר בפקולטה לחקלאות ומיועד בעיקר לסטודנט. סיגנונו בהיר ותוכנו מעודכן ביותר בהתאמה להיקפו. האוריינטציה הכללית של הספר היא ביוכימית אך גם מי שלא למד ביוכימיה ימצא בו עניין ויפיק ממנו תועלת. נהייתי לראות כמה דיאגרמות מצויינות בפרק כ"א הדן בצרכים התזונתיים לייצור חלב.

פרט לסטודנט הנזקק לספר מעין זה באופן

* הוצאת מגנס, האוניברסיטה העברית, ירושלים תשמ"ב, 650 ע'

האנציקלופדיה לחקלאות

אלי סמסון, המחלקה לבקר, ש.ה.מ.

החלק הראשון של כרך בעלי חיים נפתח ב"מבוא כללי" ערוך על ידי אוריאל לוי, שהוא גם מרכז המערכת והכוח המניע שדחף להוצאת הכרך כולו. במבוא סקירות כלליות אחדות על התפקיד וההתפתחות של ענפי בעלי החיים בארץ ובעולם, על המקורות להזנתם ועל שני המוצרים העיקריים שלהם: החלב והבשר.

החלק השני: "יסודות זואוטכניים" שהוא החלק המרכזי של הספר, ערוך על ידי פרופסור עמיאל (מימי) ברמן מהפקולטה לחקלאות.

זה עתה יצא לאור החלק הראשון של הכרך הדן בבעלי חיים, של האנציקלופדיה לחקלאות. מדף הספרים המדעיים בנושאים חקלאיים בשפה העברית הוא קטן, מיושן ודל. ציבור חקלאים וקוראים אחרים בשפה העברית הוא מצומצם למדי ורב הפיצול לענפים, מקצועות ושטחי התעניינות רבים ולכן קשה לשאת את נטל ההשקעה הכספית העצומה הכרוכה בכתיבה, הוצאה לאור ופירסום של ספרי יסוד רבים בעברית על רמה גבוהה.